

סיכום פעילות צוות החשיבה בשנת הלימודים תש"ף

שם צוות החשיבה: אוריינות מדיה דיגיטלית

שם המרכזת: ד"ר איבנה רטנר, המכללה האקדמית לחינוך גורדון חיפה

מבוא

צוות החשיבה "אוריינות מדיה דיגיטלית" עוסק בקשר בין ההתפתחות הטכנולוגית לבין שינויים חברתיים ותרבותיים. חשיבותו של נושא זה מתחדדת כיום במיוחד, בצל משבר הקורונה ולאור שינויים החלים באמצעי התקשורת ובפדגוגיה המשתנה, הלמידה המקוונת מרחוק, טשטוש הגבולות בין אמת לבדיה וחשיבותו של הקשר האישי בין בני האדם בעידן שבו אנו מחוברים - אבל לבד. בצוות החשיבה נתחזק את פיתוח המיומנויות הדרושות כדי להיות אזרחים בעידן דיגיטלי, ונדון בדרכים שבהן אנשים מפתחים מיומנויות אוריינות דיגיטלית בבית הספר, באקדמיה, במרחב הציבורי וכתרבות פנאי.

מטרות צוות החשיבה

לאור הקורונה התחדדו מטרות צוות החשיבה: להכיר לציבור המורים, המנהלים ואנשי החינוך את הגישה של אוריינות תקשורת דיגיטלית כמיומנות וכתחום הוראה. במפגשי הצוות דנו בהתלבטויות ובאתגרים שמציב העידן הדיגיטלי, הדורש מאיתנו מיומנויות חדשות ומעמיקות המתכנסות תחת הכותרת "אוריינות מידע ומדיה". המרחב הדיגיטלי מחייב גישה יזמית לתכנון ולהטמעת חידושים טכנולוגיים, תוכניים ופדגוגיים, גישה המבוססת על הבנה מעמיקה שאוריינות מדיה היא פעולה של מעורבות חברתית. היא משפיעה על התנהלותנו ומחייבת אותנו למצוא דרכים חדשות למעורבות.

סיכום הפעילות בשנת הלימודים תש"ף

צוות החשיבה נפגש פעם בחודש במהלך התקופה שמספטמבר ועד פברואר - פרוץ הקורונה. תוכנו שישה מפגשים, אך בפועל נפגשנו יותר. קיוונו כי נוכל להשפיע על הזירה הפוליטית והחינוכית.

בשנה זו עסקנו בעיקר במסגרת מושגית ובהטמעת הנושא במערכת החינוך בישראל. עבדנו על נייר עמדה (טיוטה). אוריינות מדיה מוגדרת כיכולת לקלוט, לנתח, להעריך וליצור מסרים תקשורתיים באמצעות שימוש במגוון רחב של כלים טכנולוגיים אשר עומדים לרשותנו בעידן המידע. לצורך זה קבענו כי על האדם לדעת כיצד להשתמש ביעילות בטכנולוגיות מידע ותקשורת. ילדים נמצאים בקשר יום-יומי מתמיד עם המדיה הדיגיטלית. חלק מהמסרים שהם מקבלים מאמצעי התקשורת השונים מגלים להם דברים חדשים, חלקם מבדרים אותם, ואחרים מנסים למכור להם משהו. ולכן המשגנו: "אוריינות מדיה נועדה לעזור לילד ללמוד כיצד להבין מסרים במדיה הדיגיטלית, וכיצד לחשוב עליהם באופן ביקורתי". הוצגו גישות פדגוגיות שונות לתחום, משום שהמשתתפים מגיעים מדיסציפלינות שונות. המשימה הייתה לחבר תחומים וליצור קשרים בין הגורמים השונים כדי לקדם את הנושא.

אוריינות מדיה דיגיטלית היא מיומנות הבאה לביטוי ב"דמות הבוגר" של משרד החינוך, והוצגו מצגות בנושא במפגשים השונים. לסיכום הדגשנו את ההבדל בין אוריינות דיגיטלית לאוריינות מדיה, ואת העובדה שבאוריינות דיגיטלית הדגש הוא על הטכנולוגיה, ואילו אצלנו הדגש הוא על כל מה שמסביב. השאלה אם הטכנולוגיה היא שעומדת במרכז, או שמא האדם והתקשורת שלו הם העומדים במרכז, נותרה פתוחה לשנה הבאה. לקראתה נדייק את טיוטת נייר העמדה שנכתבה השנה.

מסמכים ותוצרים שפותחו בצוות החשיבה

- נייר עמדה - טיוטה.
- חומרי הכנס המקוון: "יום אחד אחרי הקורונה" (מצורף)

תוכנית כללית של צוות החשיבה לשנת הלימודים תשפ"א

- דיוק וקידום כתיבתו של נייר העמדה.

- פרסום והשפעה על מערכת החינוך ועל קביעת מדיניות.
- "קול קורא" לכתובה בנושא במסגרת בימת הדיון בביטאון מכון מופ"ת.
- הרחבת המיזם וחשיפת אוריינות המדיה לכלל הדיסציפלינות.
- הוצאת ניוזלטר לסיכום הפעילות ולדיווח עליה.